Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ

Araştırma Makalesi

AKADEMİSYENLERİN PERSPEKTİFİNDEN ÇAĞDAŞ SPOR BİLİNCİNİN OLUŞMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

PERSPECTIVES OF ACADEMICIANS ON THE FORMATION OF CONTEMPORARY SPORTS AWARENESS

Gönderilen Tarih: 03/02/2025
Kabul Edilen Tarih: 15/08/2025

Mesut GÜLEŞCE[*]
Van Büyükşehir Belediyesi, Van, Türkiye
Orcid: 0000-0001-6676-6947
Fatih ERİŞ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van, Türkiye
Orcid: 0000-0002-2301-6801

[*] Sorumlu Yazar: Mesut GÜLEŞCE, Van Büyükşehir Belediyesi, mesutgulesce@gmail.com

Güleşçe M., Eriş F., (2025). Akademisyenlerin Perspektifinden Çağdaş Spor Bilincinin Oluşmasına İlişkin Görüşleri. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 19(2), 90-102. Doi: 10.61962/bsd.1632312

Akademisyenlerin Perspektifinden Çağdaş Spor Bilincinin Oluşmasına İlişkin Görüşleri

ÖZ

Çağdaş spor bilinci; bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini destekleyen, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını teşvik eden ve etik değerlere dayanan bütüncül bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırma, üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının çağdaş spor bilincinin oluşumuna ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmış, veri toplama aracı olarak çağdaş spor bilincine yönelik anket formu uygulanmıştır. Örneklem, kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenmiş ve araştırmaya toplam 510 öğretim elemanı katılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 26.0 programı kullanılarak analiz edilmiş; frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistik tekniklerinden yararlanılmıştır. Bulgular, öğretim elemanlarının çağdaş spor bilincine ilişkin görüşlerinin üç temel boyutta toplandığını ortaya koymuştur. Katılımcılar, çağdaş spor bilincinin toplumsal sorunların çözümünde etkili bir araç olduğunu, bu bilincin ilkokul düzeyinde kazandırılmaya başlanması gerektiğini ve spor federasyonlarının bu sürecin yaygınlaştırılmasında kritik bir rol üstlendiğini ifade etmiştir. Araştırma sonucunda, çağdaş spor bilincinin toplumda yaygınlaşmasının spora katılımı artırarak toplum sağlığına katkı sağladığı ve disiplin, sorumluluk ile takım ruhu gibi değerlerin gelişimine olanak tanıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Spor Bilinci, Öğretim Elemanları, Spor Politikaları

Perspectives of Academicians on The Formation of Contemporary Sports Awareness

ABSTRACT

Contemporary sports consciousness is defined as a holistic approach that supports individuals' physical, mental, and social development, promotes healthy lifestyle habits, and is grounded in ethical values. This study aims to determine the views of university faculty members regarding the formation of contemporary sports consciousness. The research employed a quantitative research method using the survey model, and data were collected through a questionnaire developed to measure contemporary sports consciousness. The sample was determined using the convenience sampling method, and a total of 510 faculty members participated in the study. The data were analyzed using the SPSS 26.0 statistical software, and descriptive statistical techniques such as frequency, arithmetic mean, and standard deviation were utilized in the analysis process. The findings revealed that the views of faculty members regarding contemporary sports consciousness clustered around three main dimensions. Participants indicated that contemporary sports consciousness is an effective tool in addressing societal issues, that such awareness should be instilled beginning at the primary school level, and that sports federations play a critical role in promoting this awareness. As a result of the study, it was concluded that the widespread adoption of contemporary sports consciousness contributes not only to increased participation in sports and the improvement of public health, but also to the development of core values such as discipline, responsibility, and team spirit.

Key Words: Contemporary Sports Consciousness, Faculty Members, Sports Policies

GİRİŞ

Spor, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini destekleyen, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını teşvik eden ve etik değerleri temel alan önemli bir toplumsal olgu olarak kabul edilmektedir[1,2]. Tarih boyunca spor, bireylerin bedensel sağlığını koruma ve geliştirme amacıyla yapılan fiziksel aktivitelerin ötesinde, aynı zamanda toplumsal dayanışmayı artıran ve kültürel birleştirici bir rol üstlenen önemli bir mekanizma olmuştur[3]. Bireylerin spor yapma bilinci ile toplumların gelişmişlik düzeyi arasında güçlü bir ilişki olduğu literatürde geniş çapta kabul gören bir görüştür[4,5].

Spor, bireylerin yaşam kalitesini artırmanın yanı sıra, sosyal ilişkileri güçlendiren bir unsur olarak da öne çıkmaktadır[6]. Fiziksel aktiviteye düzenli katılım, bireylerin ruh sağlığını destekleyerek stres seviyelerini azaltmakta, depresyon ve anksiyete gibi psikolojik rahatsızlıkların önlenmesine yardımcı olmaktadır[7]. Aynı zamanda spor, bireyler arasındaki sosyal etkileşimi artırarak toplum içindeki sosyal bağları kuvvetlendirmekte ve toplumsal bütünleşmeyi teşvik etmektedir. Sporun bireysel ve toplumsal düzeyde sağladığı çok yönlü bu faydalar, onu sadece bir fiziksel aktivite olmaktan çıkarıp sosyal, kültürel ve ekonomik bir fenomen hâline getirmiştir. Benzer şekilde, toplumsal gelişim de spor kültürünün yaygınlaşmasına katkı sağlamakta, bireylerin spor bilinci kazanmasını ve sporun bilinçli bir şekilde uygulanmasını desteklemektedir. Spor ve toplumun birbirinden ayrı düşünülemeyecek iki önemli unsur olduğu, çeşitli akademik çalışmalarla da ortaya konulmuştur[12]. Özellikle gelişmiş ülkelerde sporun toplumsal yapıyla entegre edilmesi ve eğitim sistemine entegre edilerek erken yaşlardan itibaren bireylerin spor alışkanlığı kazanmasının teşvik edilmesi, toplumsal refahı artıran temel unsurlar arasında gösterilmektedir[8].

Günümüzde sporun bireylerin yalnızca fiziksel sağlığına değil, psikososyal gelişimlerine de önemli katkılar sunduğu farklı bilimsel çalışmalarla desteklenmektedir[9]. Sporun sağladığı fiziksel ve ruhsal faydaların yanı sıra, disiplin, sorumluluk bilinci, takım çalışması, liderlik becerileri ve etik değerlerin kazandırılmasına da katkıda bulunduğu vurgulanmaktadır. Spor yoluyla edinilen bu beceriler, bireylerin hem kişisel hem de profesyonel yaşamlarında daha başarılı ve uyumlu bireyler olmalarına olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, spor bireylerin davranışlarını, fiziksel durumlarını ve psikolojik refahlarını doğrudan etkilediğini, aynı zamanda insanların yaşam standartlarını iyileştirmek için etkin bir araç olarak kullanılabileceğini belirtmektedir[10,11]. Fiziksel aktivitenin ve sporun düzenli olarak uygulanması, bireylerin genel sağlık durumunu iyileştirirken, aynı zamanda toplum içinde dayanışma, paylaşım ve karşılıklı destek gibi sosyal değerleri güçlendirecektir[12]. Spor etkinlikleri sayesinde bireyler, ortak amaçlar doğrultusunda hareket etmeyi öğrenmekte ve toplum içindeki sosyal bağlarını kuvvetlendirecektir. Bu doğrultuda, toplumda spor farkındalığının artırılması, bireyler arasında birlik, beraberlik ve saygı kavramlarının gelişmesini teşvik ederek toplumsal dayanışmayı güçlendirecektir. Sporun birleştirici gücü, kültürel ve sosyal farklılıkları aşarak bireyleri ortak bir hedef etrafında buluşturma potansiyeline sahiptir[12]. Dolayısıyla, sporun bireysel, sosyal ve kültürel boyutları dikkate alınarak yaygınlaştırılması, yalnızca bireylerin fiziksel sağlığını desteklemekle kalmayacak, aynı zamanda toplumsal uyumu ve refahı artıran temel bir faktör olarak da işlev görecektir. Gelecekte, spor politikalarının geliştirilmesi, bireylerin spora katılımını artıracak stratejilerin oluşturulması ve çağdaş spor bilincinin yaygınlaştırılması, sağlıklı ve bilinçli bir toplum inşa etmek açısından büyük önem arz edecektir[8]. Eğitim sistemine entegre edilen spor programları, toplumsal farkındalık kampanyaları ve spor tesislerinin erişilebilir hâle getirilmesi gibi uygulamalar, bireylerin

spora yönelik bilinçlenmesini sağlayarak, sürdürülebilir bir spor kültürünün oluşumuna katkı sunacaktır.

Çağdaşlaşma ve Spor İlişkisi

Toplumların gelişimi sadece ekonomik ya da teknolojik ilerlemelerle sınırlı kalmayıp, sosyal ve kültürel değişimleri de içermektedir. Küresel ilerlemeler, toplumsal kurumların çağdaşlaşmasını teşvik ederek, spor gibi alanların dönüşümünü de desteklemektedir. Yetim (2010)[12] çağdaşlaşmayı, gelişmiş toplumların sahip olduğu yapı, kurum, değer ve sistemlere ulaşmak amacıyla gerçekleştirilen sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel, idari, bilimsel ve teknolojik düzenlemeler olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda eğitim, kültür, sanat, sağlık ve spor gibi sosyal kurumların güçlendirilmesi ve toplum içinde etkin kullanımının artırılması çağdaşlaşma sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Spor, günümüzde yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde giderek artan bir öneme sahiptir ve toplumun her kesimi tarafından benimsenmesi gereken dinamik bir alan olarak öne çıkmaktadır. Sporun bilinçli bir şekilde yaygınlaştırılması, bireylerin çağdaş spor anlayışına katılımının sağlanması ve sporun bir yaşam biçimi haline getirilmesi, toplumsal gelişimin en önemli göstergelerinden biridir.

Ekonomik, sosyal ve kültürel refah seviyeleri yüksek toplumların, sportif faaliyetlere katılım oranlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, bireylerin fiziksel aktiviteye erişiminin artırılmasının yalnızca bireysel sağlık açısından değil, aynı zamanda toplumsal gelişimi destekleyen bir unsur olarak değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yayımlanan Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, yetersiz fiziksel aktivitenin bireylerin yaşam kalitesini düşürdüğünü vurgulamaktadır[13].Yaşam kalitesi ile fiziksel aktivite arasındaki doğrudan ilişki, spor faaliyetlerinin toplumsal gelişim üzerindeki yansımalarını da gözler önüne sermektedir. Bu noktada çağdaş spor bilinci, sporun sağladığı tüm olumlu etkilerden en geniş kitlelerin faydalanabilmesini sağlayan hem zihinsel hem de altyapısal bir dönüşüm süreci olarak ele alınmalıdır.

Spor Politikaları ve Çağdaş Spor Bilinci

Çağdaş spor bilinci, sadece bireylerin kişisel tercihlerine ve çıkarlarına dayalı olarak gelişen bir olgu olmamakla birlikte, ulusal ve uluslararası politikalarla da şekillenen geniş kapsamlı bir süreçtir. Yetim (2010)[12], spor katılımının bireylerin beceri ve yetenekleriyle sınırlı olmadığını, toplumsal, kültürel ve politik faktörlerin de sporun gelişimini etkileyen temel unsurlar arasında yer aldığını ifade etmektedir. Benzer şekilde, Özen ve ark. (2012)[13], spor politikalarının ve spora yönelik bakış açılarının, sporun yaygınlaşması ve gelişiminde kritik bir role sahip olduğunu belirtmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı çağdaş spor bilincinin, seçim özgürlüğüne dayalı, baskıcı olmayan, eğlenceli ve sağlıklı bir yaşam tarzını benimseyen bir süreç olarak tanımlandığını vurgulamaktadır. Bu bağlamda, çağdaş spor bilincine sahip bireylerin spor aktivitelerine katılımında şiddet içermeyen, toplumsal dayanışmayı artıran ve sağlıklı yaşamı teşvik eden bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiği ifade edilmektedir. Erdemli (2006)[14], çağdaş spor bilincinin bireyin özgürlüğü, sorumluluğu, aydınlanması ve yapıcı-yaratıcı bir yaşam sürdürmesiyle örtüşen bir anlayış olduğunu vurgulamaktadır. Çağdaş spor bilincinin yaygınlaştırılması sürecinde, bireylerin sporun olumlu etkilerinden maksimum düzeyde yararlanabilmesi için en önemli unsurun, kurumsal ve fiziksel altyapının tamamlanması, gerekli politika ve yatırımların gerçekleştirilmesi olduğu ifade

edilmektedir. Ramazanoğlu ve Ramazanoğlu (2000)[15], spor tesislerinin bireylerin spora erişimini artıran önemli yapılar olduğunu ve sporun gelişmesi için gerekli altyapının sağlanmasının elzem olduğunu belirtmektedir. Erkal ve ark. (1998)[16], ise spor faaliyetlerinin teşvik edilmesi sürecinde altyapının en önemli faktörlerden biri olduğunu dile getirmektedir. Benzer şekilde, Ünal ve Ekici (2008)[17], spor parkları ve ücretsiz spor alanlarının özellikle yoğun nüfuslu bölgelerde kurulması gerektiğini ifade etmektedir.

Toplumda çağdaş spor bilincinin yaygınlaşması, ancak farklı sportif faktörlerin bir araya getirilmesi ve bu faktörlerin etkin bir şekilde hayata geçirilmesi ile mümkün olacaktır. Entelektüel ve fiziki altyapının oluşturulması, sürecin temel başlangıç noktasıdır. Toplumun her kesiminin sporu bir yaşam biçimi olarak benimsemesi için, öncelikle bireylerin spora olan inancının ve ilgisinin artırılması gerekmektedir. Ancak, sporu teşvik etmek ve bireyleri aktif bir yaşam tarzına yönlendirmek için en önemli ilke, spor organizasyonlarının doğru şekilde yapılandırılması ve yönetilmesidir. Türkiye'de sporun gelişimi, siyasal ve toplumsal değişimlerle doğrudan bağlantılı olup, bağımsız ve sürdürülebilir bir spor altyapısına sahip olunması gerekmektedir[18]. Bu doğrultuda, Gençlik ve Spor Bakanlığı, çağdaş spor bilincinin oluşması ve yaygınlaştırılması konusunda sorumluluk üstlenmekte ve spor politikalarının belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Sunay (2009)[19], sporun bireysel gelişim üzerindeki etkilerinin yanı sıra, ülkelerin tanıtımında da kritik bir unsur olduğunu ve sporun yaygınlaştırılması için güçlü bir organizasyon ve yönetim anlayışına ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir. Bu çalışma, yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanlarının sporun gelişimi ve çağdaş spor bilincinin yaygınlaştırılmasına yönelik görüşlerini değerlendirerek, spor politikalarının geliştirilmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır. Türkiye'de sporun gelişim süreci incelendiğinde, sporun toplumsal yaşamda hak ettiği yeri tam anlamıyla bulamadığı, çağdaş spor bilincinin yeterince yerleşmediği ve bu bilincin yaygınlaştırılmasına yönelik stratejik bir yönlendirmenin eksik olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın temel problemi, üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının çağdaş spor bilincine ilişkin görüşlerinin ne düzeyde olduğu ve bu görüşlerin spor politikalarının şekillendirilmesinde nasıl bir rol oynayabileceğidir. Bu ana problem çerçevesinde, "Öğretim elemanları çağdaş spor bilincini hangi boyutlarda değerlendirmektedir?", "Sporun gelişimine yönelik algıları nelerdir?" ve "Mevcut spor politikalarının yeterliliğine dair görüşleri nelerdir?" gibi alt problemlere de yanıt aranmaktadır.

MATERYAL VE METOT

Bu bölümde, araştırmanın temel bileşenlerini oluşturan araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, araştırmanın yayın etiği ilkeleri, veri toplama süreci ve verilerin analizine ilişkin ayrıntılı bilgilere yer verilecektir.

Araştırma modeli

Bu çalışmada, akademisyenlerin çağdaş spor bilincinin oluşumuna yönelik görüşlerinin incelenmesi amacıyla, geçmişte veya hâlihazırda var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi hedefleyen, araştırma konusu olan birey ya da nesneyi kendi koşulları çerçevesinde tanımlamaya odaklanan ve değişkenler üzerinde herhangi bir müdahale veya manipülasyon gerçekleştirmeyen (Karasar, 2012)[20] nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli tercih edilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunun oluşturulmasında, erişim açısından kolay ve maliyet açısından verimli bir yöntem olarak değerlendirilen Benoot ve ark. (2016)[21] ve hem nitel hem de nicel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan Suri, (2011)[22] kolayda (uygun) örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu doğrultuda, Türkiye'deki Spor Bilimleri Fakülteleri ve Spor Yüksekokulları bünyesinde görev yapmakta olan 510 öğretim elemanı araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılım sağlayan öğretim elemanlarına ilişki tanımlayıcı istatistikler Tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Bütün Katılımcılar n=510		
	f	***%***
Cinsiyet		
Erkek	400	%78,4
Kadın	110	%21,6
Yaş		
	47,8±14,7	
Görev Süresi		
	15,4±9,7	
İdarecilik durumu		
Evet	170	%33,3
Hayır	340	%66,7
Ünvan		
Arş gör	37	%7,3
Öğretim görevlisi	68	%13,3
Dr. Öğr. Üyesi	162	%31,8
Doçent	105	%20,6
Profesör	138	%27,1

Verilerin Toplanması

Katılımcıların tanımlayıcı istatistiklerine bakıldığında erkeklerin 400, kadınları 110 kişi olduğu, idarecilik yapma durumuna cevap veren bireylerin hayır cevabının %66,7 olduğu, evet cevabının ise %33,7 olduğu, yaşları ortalama 47,8±14,7 ve görev süreleri 15,4±9,7 olduğu görülmektedir. Katılımcıların unvanları dikkate alındığında en fazla katılımcının Dr. Öğr. Üyesi olduğu (n=162) sırasıyla Profesör (n=138), Doçent (n=105), Öğretim görevlisi (n=68) ve araştırma görevlisi(n=37) olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, çağdaş spor bilincinin oluşumuna yönelik olarak spor bilimleri ve fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerini belirlemek amacıyla veri toplama aracı olarak Ünal'ın (2009) anket formundan yararlanılmıştır. Anket sorularının oluşturulma sürecinde, konu uzmanlarının görüş ve önerileri dikkate alınmış ve ayrıca Özer ve Çolakoğlu'nun (2017) çalışmasında kullanılan anket sorularından faydalanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla ankette dört soru yer alırken, çağdaş spor bilincine ilişkin görüşlerini ölçmek için 5'li Likert tipi anketten oluşan 30 soruluk bir form kullanılmıştır. Ölçekte, sorular üç ana boyutta yapılandırılmıştır: 1-10. sorular Sosyo-Ekonomik Boyutu, 11-20. sorular Eğitim Boyutu ve 21-30. sorular Siyasi Boyutu kapsamaktadır. Bu sistematik yapı, çağdaş spor bilincinin oluşumuna etki eden faktörlerin çok yönlü analiz edilmesini amaçlamaktadır.

Araştırma Yayın Etiği

Bu çalışma için etik onay, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından 03.07.2023 tarihli toplantıda değerlendirilmiş ve 2023/07-06 sayılı karar ile onaylanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan 510 öğretim elemanına, araştırmanın etik ilkelerine uygun olarak yürütüldüğü ve katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu Araştırma Gönüllü Katılım Formu aracılığıyla bilgilendirme yapılmış ve gerekli izinler alınmıştır. Katılımcılara, araştırmanın amacı detaylı bir şekilde aktarıldıktan sonra, veri toplama sürecine ilişkin açıklamalar sunulmuştur. Hazırlanan veri toplama araçları, üniversitelerin Spor Bilimleri Fakültelerinde ve Spor Yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarına gönüllülük esasına bağlı olarak Google Form aracılığıyla iletilmiş olup, yanıtlar elektronik ortamda (çevrimiçi) toplanarak veri analizi için uygun formatta geri bildirim sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, SPSS.26 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Anket verilerinin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde dağılımları ile aritmetik ortalamalara yer verilmiştir. Öğretim elemanlarının görüşleri, 5'li Likert ölçeği temel alınarak analiz edilmiştir. Likert ölçeğindeki yorum aralıkları, 4/5 = 0,80 formülüyle hesaplanarak belirlenmiştir. Buna göre:1,00 - 1,80: Kesinlikle Katılmıyorum, 1,81 - 2,60: Katılmıyorum, 2,61 - 3,40: Kararsızım, 3,41 - 4,20: Katılıyorum, 4,21 - 5,00: Kesinlikle Katılıyorum şeklinde puanlama yapılmıştır. Toplanan anket verilerinin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla yapılan analiz sonucunda Cronbach Alfa katsayısı 0.76 olarak bulunmuş, bu değer ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir[31]. Bu kapsamda elde edilen bulgular, araştırmanın amaçlarına uygun olarak yorumlanmış ve istatistiksel anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamında elde edilen verilerin istatistiksel analiz sonuçları ve bu sonuçlara dayalı yorumlar ayrıntılı olarak sunulmuştur. Analiz sürecinde, verilerin anlamlılığı ve güvenilirliği belirlenerek, istatistiksel bulguların araştırma amaçlarına uygun şekilde yorumlanması sağlanmıştır. Bulgular, frekans ve yüzde dağılımları, aritmetik ortalamalar ve güvenilirlik analizleri çerçevesinde değerlendirilmiş olup, elde edilen veriler ışığında akademisyenlerin çağdaş spor bilincine yönelik görüşleri detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Tablo 2. Sosyo-Ekonomik Boyuta Göre Çağdaş Spor Bilincinin Oluşmasına İlişkin Görüşleri

Sosyo-ekonomik alt boyutu	x	Katılım durumu	ss
Ülkemizde spora ayrılan finansal kaynakların yeterli olduğunu düşünüyorum	1,96	***b***	1,05
Kamu kurumları ve özel sektör tarafından, sporu topluma yaymak için yapılan faaliyetlerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	2,34	***b***	,95
Ülkemizde spor tesislerinin sayısının yetersiz olduğunu düşünüyorum.	3,76	***d***	1,50
Toplumda çağdaş spor bilinci oluşturulmadan sporun yaygınlaşmayacağını düşünüyorum.	3,94	***d***	1,29
Ülkenin gelişmişlik derecesi ile çağdaş spor bilincinin oluşması arasında doğru bir orantı olduğunu düşünüyorum.	4,11	***d***	1,13
Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşması ile sağlık giderlerinin azalacağını düşünüyorum	4,19	***d***	1,21
Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşması ile toplum içi şiddet olaylarının azalacağını düşünüyorum.	4,27	***e***	1,12
Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşmasının toplumsal sorunların çözülmesine olumlu katkılar sağlayacağını düşünüyorum.	4,29	***e***	,95
Toplumun ekonomik refah düzeyinin artması spor bilincinin oluşmasında ve sporcu sayısının artmasında önemli bir etkendir.	4,17	***d***	1,16
Ülkemizde çağdaş spor bilinci oluşmuştur.	2,03	***b***	1,06

a= kesinlikle katılmıyorum, b=Katılmıyorum ,c=Kararsızım, d=katılıyorum, e=Kesinlikle Katılıyorum

Sosyo-Ekonomik boyuta göre çağdaş spor bilincinin oluşmasına ilişkin görüşlerde en yüksek puanı alan madde; *"Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşmasının toplumsal sorunların çözülmesine olumlu katkılar sağlayacağını düşünüyorum."* maddesi olmuştur. En düşük puanı ise; "*Ülkemizde spora ayrılan finansal kaynakların yeterli olduğunu düşünüyorum*" maddesi almıştır. Sosyo-Ekonomik boyutta tüm maddelerin ortalama değeri 3,5 ile katılıyorum olarak belirlenmiştir.

Tablo 3. Eğitim Boyutuna Göre Çağdaş Spor Bilincinin Oluşmasına İlişkin Görüşleri

Eğitim alt boyutu	x	Katılım durumu	ss
Eğitim kurumlarında spor kültürünün ve spor eğitiminin yeterince verilmediğini düşünüyorum.	3,88	***d***	1,21
Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşturulması için temel eğitim, ilköğretim kurumlarında başlamalıdır.	4,43	***e***	1,09
Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşmasında kitle iletişim araçlarının etkili olduğunu düşünüyorum.	4,05	***d***	1,01
Türk medyasında spor konusunda teşvik edici ve bilinçlendirici programların yeterli olduğunu düşünüyorum.	2,57	***b***	1,15
Ülkemizde lisanslı sporcu sayısının nüfusa oranla az olmasının nedeni spor eğitiminin ve spor bilincinin yetersiz olmasıdır.	4,39	***e***	,88
Yerel yönetimlerin spor bilincinin oluşması ve sporun yaygınlaştırılması için daha aktif rol alması gerektiğini düşünüyorum.	4,47	***e***	,82
Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşması uluslararası alanda sportif başarımızın artmasını sağlar.	4,39	***e***	,86
Okul sporlarının etkinliğini artırmak toplumda çağdaş spor bilincinin oluşmasına katkı sağlar.	4,37	***e***	,76
Özel kanallarda ve devlet kanallarında yapılan spora teşvik edici ve bilinçlendirici programların ilgi görmeyeceğini düşünüyorum.	2,31	***b***	1,29
Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri mezunlarının spor kültürü ve spor eğitimi bakımından yeterli donanıma sahip olmadığını düşünüyorum.	3,29	***c***	1,12

a= kesinlikle katılmıyorum, b=Katılmıyorum ,c=Kararsızım, d=katılıyorum, e=Kesinlikle Katılıyorum

Eğitim boyutuna göre çağdaş spor bilincinin oluşmasına ilişkin görüşlerde en yüksek puanı alan madde; "*Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşturulması için temel eğitim, ilköğretim kurumlarında başlamalıdır"* maddesi olmuştur. En düşük puanı ise; "*Özel kanallarda ve devlet kanallarında yapılan spora teşvik edici ve bilinçlendirici*

programların ilgi görmeyeceğini düşünüyorum." maddesi almıştır. Eğitim boyutunda tüm maddelerin ortalama değeri 3,8 ile katılıyorum olarak belirlenmiştir.

Tablo 4. Siyasi Boyuta Göre Çağdaş Spor Bilincinin Oluşmasına İlişkin Görüşleri

Siyasi alt boyutu	x	Katılım durumu	ss
Devlet tarafından desteklenerek düzenlenen halk için spor aktiviteleri çağdaş spor bilincinin oluşmasına katkı sağlar	4,29	***e***	,72
Ülkemizde sporun yönetiminden sorumlu kurum ve kuruluşların başarılı olduğunu düşünüyorum.	2,23	***b***	1,24
Toplumda sporun yaygınlaşması için gençlik ve spor kulüplerinin çabalarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	2,09	***b***	1,17
Spor mevzuatı sporun çağdaşlaşması ve yaygınlaşması için gereken ihtiyaçlara cevap vermemektedir.	3,64	***d***	1,13
Nitelikli spor yöneticilerinin ve spor adamlarının yetersizliği sporun temel sorunlarındandır.	4,35	***e***	,92
Ülkemizde spor politikalarını denetleyen bir mekanizma olmaması sporun temel sorunlarındandır.	3,98	***d***	1,01
Çağdaş spor bilincinin oluşması ve sporun yaygınlaşması için federasyonların daha etkin rol alması gerektiğini düşünüyorum	4,45	***e***	,63
Çağdaş spor bilincinin oluşması ve sporun yaygınlaşması için işlevsel milli spor politikası oluşturulmalıdır.	4,37	***e***	,74
Çağdaş spor bilincinin oluşması ve sporun yaygınlaşması için Türk Sporunda bağımsız etkili bir üst yapı oluşturulmalıdır.	4,31	***e***	,72
Çağdaş spor bilincinin oluşması ve sporun yaygınlaşması için yeni bir spor mevzuatı oluşturulmalıdır.	4,23	***e***	,80

a= kesinlikle katılmıyorum, b=Katılmıyorum ,c=Kararsızım, d=katılıyorum, e=Kesinlikle Katılıyorum

Siyasi boyuta göre çağdaş spor bilincinin oluşmasına ilişkin görüşlerde en yüksek puanı alan madde; *"Çağdaş spor bilincinin oluşması ve sporun yaygınlaşması için federasyonların daha etkin rol alması gerektiğini düşünüyorum"* maddesi olmuştur. En düşük puanı ise; *"Ülkemizde sporun yönetiminden sorumlu kurum ve kuruluşların başarılı olduğunu düşünüyorum*" maddesi almıştır. Sosyo-Ekonomik boyutta tüm maddelerin ortalama değeri 3,7 ile katılıyorum olarak belirlenmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Modern spor bilinci, kısacası toplumun her kesiminden her yaştan, cinsiyetten, etnik kökenden, inançtan ve sosyal statüden bireylerin spor olanaklarından elde ettiği nihai fayda olarak değerlendirilebilir[24]. Günümüzde birçok ülkenin spor politikaları incelendiğinde, toplum genelinde sporun yaygınlaştırılmasının öncelikli hedeflerden biri olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda oluşturulan yasal düzenlemelerde, bireylerin sportif faaliyetlere aktif katılımını teşvik eden hükümlere yer verilmekte ve bu katılımı destekleyecek gerekli tesis ve altyapı olanaklarının sağlanması amaçlanmaktadır. Söz konusu düzenlemeler, sporun bireysel ve toplumsal faydalarını artırmayı hedefleyen kapsamlı bir yaklaşımı yansıtmaktadır[25].

Yükseköğretim, eğitim sisteminin en üst basamağını oluşturarak, ülkenin kalkınmasında ihtiyaç duyulan meslek alanlarına yönelik nitelikli bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte, seminerler, kurslar, gezici eğitim programları, yaz okulları ve araştırma merkezleri gibi çeşitli akademik ve toplumsal faaliyetler aracılığıyla toplum hizmetine katkı sağlama sorumluluğunu da taşımaktadır. Yükseköğretim de görev yapan öğretim elemanlarının ayrıca görüşlerinin alınıp birçok çalışma ve projede yer almış ve başarılı sonuçların ortaya çıkmasını sağlamıştır.
Günümüzde hızla gelişen teknolojiyle birlikte, bedensel aktivitelerin toplum üzerindeki etkisi giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, sporcu ve spor

eğitmenlerinin yetiştirildiği, spor biliminin üretildiği ve geliştirildiği, aynı zamanda üniversitelerin akademik bir birimi olarak faaliyet gösteren Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarını kalite olgusundan bağımsız düşünmek mümkün değildir. Beden Eğitimi ve Spor alanında eğitim veren yükseköğretim kurumları, ülke sporunun gelişimine ve bireylerin sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesine katkı sağlamayı amaçlamakta; bu doğrultuda gençlere ileri düzeyde akademik ve pedagojik formasyon kazandırarak alana nitelikli bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. İlk olarak çalışmanın ölçek alt boyutlarından sosyo-ekonomik boyutuna göre katılımcıların en yüksek cevabın Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşmasının toplumsal sorunların çözülmesine olumlu katkılar sağlayacağını düşünüyorum." maddesi oluştururken, en düşük puanı ise; "*Ülkemizde spora ayrılan finansal kaynakların yeterli olduğunu düşünüyorum"* maddesi almıştır. Türkiye'de de sporun, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi daha sistemli ve etkili bir şekilde örgütlenmesi artık kaçınılmaz bir gereklilik haline gelmiştir. Bu bağlamda, spor yönetim yapısının kurumsal bir kimlik kazanarak, tüm organizasyonlarla birlikte sürdürülebilir ve kendi kendini finanse edebilen bir sistem haline dönüşmesi büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, Türkiye'deki sporla ilgili kurum ve kuruluşların, Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi serbest piyasa koşullarına uyumlu, özerk bir idari ve mali yapıya kavuşması gerekliliği giderek daha fazla önem arz etmektedir[26].

Ölçeğin eğitim boyutunda katılımcıların vermiş oldukları cevaplar göz önüne alındığında en yüksek cevabın "*Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşturulması için temel eğitim, ilköğretim kurumlarında başlamalıdır*" maddesi olduğu görülmektedir. Spor, çocukların ilgi ve beklentilerine uygun, rekabet odaklı olmayan ve eğlenceli programlar aracılığıyla gerçekleştirildiğinde, sosyal gelişimleri üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır. Bu doğrultuda, çağdaş eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak spor programlarına gereken önem verilmeli ve tüm çocukların bu imkânlardan eşit şekilde yararlanabilmesi için gerekli altyapı ve olanaklar sağlanmalıdır[27].Son olarak siyasi boyutunda katılımcıların vermiş oldukları cevaplar göz önüne alındığında "*Çağdaş spor bilincinin oluşması ve sporun yaygınlaşması için federasyonların daha etkin rol alması gerektiğini düşünüyorum"* maddesi en yüksek cevap olmuştur. Gelişmiş ülkelerde sporun, ağırlıklı olarak gönüllü kuruluşlar tarafından yönetildiği görülürken, Türkiye'de spor yapılanması hâlen büyük ölçüde devlet kontrolünde yürütülmekte ve özerklikten uzak bir yapı sergilerken, Avrupa ülkelerinde spor, bağımsız çatı örgütleri altında örgütlenen özerk federasyonlar aracılığıyla yönetilmekte ve yüz binlerce spor kulübü yoluyla toplumun geniş kesimlerine ulaştırılmaktadır[8].

Türkiye'de ise spor yönetiminin temel bileşenlerinden biri olan federasyonlar, özerk bir yapı olarak tanımlansa da, bu yapının işleyişinde bütüncül bir yaklaşım eksikliği dikkat çekmektedir[30]. Özerklik uygulamasına geçilmesiyle birlikte, daha önce Spor Genel Müdürlüğü'nün görev tanımı içinde yer alan birçok yetki özerk federasyonlara devredilmiş ve böylece Türk spor yönetimi, Spor Genel Müdürlüğü ile özerk federasyonlardan oluşan iki bileşenli bir modele dönüşmüştür. Ancak, bu dönüşüm sürecinde hem Spor Genel Müdürlüğü'nün hem de federasyonların teşkilat yapısı ve işleyişine yönelik kapsamlı bir sistem oluşturulmamış, bu da federasyonların etkin ve verimli çalışmasını engellemiştir.

Sporun toplumda daha geniş kitlelere ulaşabilmesi ve çağdaş spor bilincinin oluşturulabilmesi için federasyonların daha etkin bir rol üstlenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, kurumsal yapıların işleyiş mekanizmalarının güçlendirilmesi, spor

politikalarının sürdürülebilir hale getirilmesi ve spor yönetiminde etkinlik ve verimliliğin artırılması öncelikli hedefler arasında olmalıdır.

Çalışma bulguları, çağdaş sporun ülkemizde yaygınlaşması ve gelişimi sürecinde spor dışı toplumsal sorunların olumsuz etkilerinin bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu sorunların, sporun önceliklendirilmesini engellediği ve gelişim sürecini sekteye uğrattığı görülmektedir. Bu durumun aşılması, sosyo-ekonomik açıdan sporun gelişiminin önündeki temel engellerden biri olarak değerlendirilmektedir. Çağdaş sporun gelişimini engelleyen faktörlerin ortadan kaldırılabilmesi için, sosyo-ekonomik koşulların iyileştirilmesi, gelir dağılımında adaletin sağlanması ve çalışma şartlarının düzenlenmesi gerekmektedir. Ekonomik refah seviyesinin yükselmesi ve çalışma koşullarının daha elverişli hale getirilmesi, bireylerin spora ayırabilecekleri boş zamanın artmasını sağlayarak spor katılımını teşvik edecektir. Bu doğrultuda, spor yapma imkânlarının genişletilmesi ve sporcu sayısının artırılması için ekonomik ve sosyal politikaların desteklenmesi önerilmektedir.

Eğitim ve öğretimin temel yapı taşları olan okul ve öğretmenler çağdaş sporun gelişiminde önemli rol oynamaktadır[28]. Eğitim, çağdaş spor bilincinin oluşturulması ve yaygınlaştırılmasında en önemli unsurlardan biridir. Ancak mevcut durumda, eğitim kurumlarının bu alandaki katkılarının yeterli olmadığı görülmektedir. Öğrencilere düzenli spor yapma alışkanlığı kazandırmak, sporun fiziksel ve zihinsel faydalarını öğretmek ve sporun yaşam boyu sürdürülebilir bir değer olarak benimsetilmesini sağlamak eğitim sisteminin öncelikli hedefleri arasında yer almalıdır. Çağdaş spor bilincinin temelleri, erken yaşlarda atılmalı ve bu süreç özellikle ilköğretim düzeyinde sistemli bir şekilde desteklenmelidir. Spor eğitimi ve spor kültürü müfredatta yeterli düzeyde yer almalı, okul sporlarının etkinliği artırılarak öğrencilerin sporla iç içe bir eğitim alması sağlanmalıdır. Böylelikle, bireylerin spora olan ilgisi artırılabilir, toplum genelinde sporun yaygınlaşması teşvik edilebilir ve sağlıklı nesiller yetiştirilmesine katkı sunulabilir. Okul öncesi ve ilköğretimde spor bilincinin aşılanması ve pekiştireçlerle desteklenmesi sporun gelişim ve önemsenmesi bakımından önemli rol oynamaktadır. Türkiye'de spor yönetiminin temel unsurlarından biri olan federasyonlar, özerk bir yapı olarak tanımlansa da bu özerkliğin tam anlamıyla sağlanamaması nedeniyle federasyonlar ile bağlı oldukları Spor Genel Müdürlüğü arasında yetki karmaşası yaşanmaktadır. Bu durum, federasyonların işleyişinde verimliliği azaltmakta ve etkin bir yönetim modelinin oluşturulmasını engellemektedir. Sporun toplumda daha geniş kitlelere ulaşması ve çağdaş spor bilincinin yerleşmesi için federasyonların daha bağımsız, etkin ve güçlü bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Bunun için yönetim süreçlerinin daha şeffaf hale getirilmesi, yetki dağılımının netleştirilmesi ve federasyonların karar alma mekanizmalarının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Böylelikle, sporun yaygınlaştırılması ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda daha etkili bir spor yönetimi sağlanabilir[29].

Öneriler

Sporun bir kamu hizmeti olarak görülmesi ve kamu birimlerinin bu hizmetleri sunması Türkiye Cumhuriyeti Anayasası kapsamında güvence altına alınmıştır. Bu bağlamda, kamu idari birimleri olarak yerel yönetimler, spor bilgisine bakış açıları ve çağdaş spor bilincinin yaygınlaştırılması açısından belirleyici kurumlardır. Özellikle yerel düzeyde insanların ihtiyaç, talep ve beklentilerinin belirlenmesi ve buna ilişkin çalışmaların yapılması, yerel yönetimler ile çağdaş spor bilinci arasındaki yakın teması güçlendirecek, ülkedeki spora büyük katkı sağlayacaktır. Modern spor bilincinin

oluşması sürecindeki en önemli eksikliklerden biri olan kurumsallaşmanın iyi yönetilmesi için yerel yönetim birimleri, doğru talep ve eksiklikler belirlenerek kamu yatırım ve desteklerinin verimliliğinin artırılmasında ve tespit edilen sportif amaçların gerçekleştirilmesinde önemli roller oynayabilir. Sonuç olarak, Türkiye'de modern spor bilincinin oluşmadığı; Bu konuda kurumsallaşma ve kulüp faaliyetlerinin yetersizliği, yerel yönetimlerin yetersiz sorumluluk alması, işlevsel bir spor politikası ve modern spor mevzuatının olmaması, eğitim kurumlarında spor kültürün oluşturulamaması gibi temel faktörler etkili olmaktadır. Çalışmadan hareketle;

- ✓ *Kurumsallaşma politikaları modernize edilmeli,*
- ✓ *Kulüp kurulması teşvik edilmeli, faaliyet alanları genişletilmeli ve izlenmeli,*
- ✓ *Beden eğitimi müfredatı ve spor derslerinin spor kültürüne katkı sağlaması,*
- ✓ *Yerel yönetimler sporun yaygınlaştırılmasında daha fazla sorumluluk almalı,*
- ✓ *Spora katılımı teşvik edecek yasal düzenlemeler yapılmalı ve en önemlisi, modern bir devlet politikası hazırlanmalı ve hükümetlerin operatör olarak hareket etmeleri sağlanmalıdır.*

KAYNAKLAR

1. Karataş EÖ., Savaş BÇ., Karataş Ö. (2021). Beden eğitimi, spor ve oyunun sosyalleşme üzerine etkisi. Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. 1(1), 1-16.
2. Küçük V., Koç H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içersinde insan ve spor ilişkisi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. (9).
3. Yağmurlu A. (2019). Kamu diplomasisi bakışından spor diplomasisi. Gaziantep University Journal of Social Sciences. 18(4), 1367-1380.
4. Ramazanoğlu F., Karahüseyinoğlu MF., Demirel ET., Ramazanoğlu MO., Altungül O. (2005). Sporun toplumsal boyutlarinin değerlendirilmesi. Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi. 3(3), 153-157.
5. Eime RM., Young JA., Harvey JT., Charity MJ., Payne WR. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sports for adults: informing development of a conceptual model of health through sport. International journal of behavioral nutrition and physical activity. 10(135), 14.
6. Bize R., Johnson JA., Plotnikoff RC. (2007). Physical activity level and health-related quality of life in the general adult population: a systematic review. Preventive medicine. 45(6), 401-415.
7. Carek PJ., Laibstain SE., Carek SM. (2011). Exercise for the treatment of depression and anxiety. The international journal of psychiatry in medicine. 41(1), 15-28.
8. Sunay H. (2024). Kıtalararası eksende spor yönetim sistemlerinin karşılaştırılması (ABD-Almanya-Çin-Avustralya-Kanada-Türkiye). Nigde Üniversitesi Beden Egitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 18(2).
9. Yıldız E., Çetin Z. (2018). Sporun psiko-motor gelişim ve sosyal gelişime etkisi. Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal. 5(2), 54-66.
10. Sivri S., Ozbek O. (2023). Sporun sosyal etkisi ölçeğinin Türkçe uyarlaması. Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi. 6(4), 1051-1064.
11. Alpay N. (2021). Sporun yaygınlaşmasının gelişmeye etkileri: Bir inceleme. Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 5(1), 33-44.
12. Yetim, A. (2010). Sociology and Sports. Ankara: Berikan Publishing House
13. Özen G., Koçak F., Boran F., Sunay H., Gedikli, N. (2012). Assessment of the academics opinions on issues related to the Turkey’s sport management. Spormetre. 10(4), 107-116

14. Erdemli A. (2006). Sports Philosophy with its Basic Problems. Istanbul: E Publications
15. Ramazanoğlu F., Ramazanoğlu N. (2000). Design and operation of the sports facilities. Journal of Sports Research. 4(3), 1-7
16. Erkal ME., Güven Ö., Ayana D. (1998). Sports in terms of sociology. Istanbul: Der Publications.
17. Ünal H., Ekici S. (2008). Social marketing of sports. Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Journal. 3(2), 27- 38
18. Serarslan MZ. (2005). Sport management and case study analysis. Istanbul: Morpa Publications.
19. Sunay H. (2009). Sports management. Ankara: Gazi Bookstore.
20. Karasar N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri (24. baskı). Ankara: Nobel Yayınevi
21. Benoot C., Hannes K., Bilsen, J. (2016). The use of purposeful sampling in a qualitative evidence synthesis: A worked example on sexual adjustment to a cancer trajectory. BMC medical research methodology. 16(1), 21.
22. Suri, H. (2011). Purposeful sampling in qualitative research synthesis. Qualitative Research Journal. 11(2), 63-75
23. Özer, U., Çolakoğlu, T. (2017). Çağdaş spor bilincinin oluşmasına ilişkin spor yöneticilerinin görüşleri. Ulusal Spor Bilimleri Dergisi. (2), 1-11.
24. Yücel AS. (2015). Türkiye'de çağdaş spor bilincinin oluşmasına ilişkin gençlik hizmetleri ve spor il müdürlerinin görüşlerinin incelenmesi. Antropolog. 19 (3), 695-705.
25. İmamoğlu F. (1992). İkibinli yıllara doğru Türk sporu üzerine bazı gözlemler. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 8(1), 9-19
26. Devecioğlu S. (2004). Sporun ekonomik boyutu. Standart Ekonomik ve Teknik Dergi (TSE). 43(511), 1-11.
27. Öztürk, F. (1998). Toplumsal boyutlarıyla spor. Ankara: Bağırgan Yayınevi
28. Sargın K., Güleşce M. (2022). Öğretmenlerin sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi (Van İli Örneği). Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. 7(1), 1-11.
29. İmamoğlu AF. (2002). Türkiye'de sporun yönetsel yapısı içinde spor federasyonları. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 16(2), 3-10.
30. Erdoğdu G. (2021). Türk spor yönetiminde özerlik olgusu: Spor federasyonları. Uluslararası Beden Eğitimi Spor ve Teknolojileri Dergisi. 2(1), 39-51.
31. Büyüköztürk Ş. (2012). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. (17. Baskı.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık